

การให้สินเชื่อเพื่อการ เกษตรของสถาบันการเงินแก่ชาวไร่ช้อย



นางสาววิไลภา พาณิชย์กุล

004603

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

แผนกวิชาการธนาคารและการเงิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

THE GRANTING OF AGRICULTURAL CREDIT TO SUGAR-CANE GROWERS  
BY FINANCIAL INSTITUTIONS

Miss Valapa Parnichkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Accountancy  
Department of Banking and Finance  
Graduate School  
Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของสถาบันการเงินแก่ชาวไร่อ้อย

โดย

นางสาว วัลภา พาณิชย์กุล

แผนกวิชา

การธนาคารและการเงิน

อาจารย์ที่ปรึกษา

คร. เกลียวทอง เหนระกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น  
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *Zulaly yuma* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ คร. สุประคิม บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Dr. S. S.* ..... ประธานกรรมการ  
(ศาสตราจารย์ ดร. สว่าง บุญยาคิลก)

..... *S. S.* ..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลิตา ลอยกุลเน้นท์)

..... *เกลียวทอง เหนระกุล* ..... กรรมการ  
(คร. เกลียวทอง เหนระกุล)

..... *S. S.* ..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิวะมิตร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์      การให้สินเชื่อเพื่อการ เกษตรของสถาบันการ เงินแก่ชาวไร่ อ้อย  
ชื่อ นิสิต                      นางสาววิไลภา พานิชย์กุล  
อาจารย์ที่ปรึกษา          คร. เกลีสวยทอง เหนระกฤษ  
แผนกวิชา                      การธนาคารและการ เงิน  
ปีการศึกษา                    2521



### บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาถึงการให้สินเชื่อเพื่อการ เกษตรของสถาบันการ เงินแก่ชาวไร่ อ้อย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพทั่วไปของชาวไร่ อ้อย ตลอดจน หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ เกษตรของสถาบันการ เงินต่าง ๆ แก่ชาวไร่ การค้นคว้าวิจัย ได้กระทำโดยการสอบถามและสัมภาษณ์จากบุคคลหลายฝ่าย อาทิเช่น เกษตรกรชาวไร่ อ้อย พนักงานธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร พนักงานธนาคารพาณิชย์ เจ้าหน้าที่ชุมนุมสหกรณ์การ เกษตรชาวไร่ อ้อย จำกัด เจ้าหน้าที่สำนักงาน อ้อยและน้ำตาลทราย และบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ตลอดจนรวบรวมจากบทความ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ

การศึกษาในภาคแรก เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชาวไร่ เริ่มตั้งแต่ ขนาดของครอบครัวและขนาดของที่ดินที่ใช้ในการ เพาะปลูก อายุของชาวไร่และประสพ- การณ์ในการทำไร่ อ้อย ลักษณะการถือครองที่ดิน การรวมกลุ่มของชาวไร่ ตลอดจน รายได้รายจ่ายและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำไร่ อ้อย

ภาคหลัง เป็นการศึกษาถึงแหล่งเงินทุนในการทำไร่ อ้อย อัตราดอกเบี้ย เงินกู้ หลักประกัน ระยะเวลาของเงินกู้ ความสามารถในการชำระหนี้ของชาวไร่ และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อ เกษตรของสถาบันการ เงินต่าง ๆ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร ธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์การ เกษตร และกลุ่ม

เกษตรกร ตลอดจนพิจารณาว่าเกษตรกรใช้บริการของสถาบันการเงินมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาปรากฏผลว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของชาวไร่โดยเฉลี่ยมีประมาณ 7 คน หัวหน้าครอบครัวอายุประมาณ 48 ปี ชาวไร่ส่วนใหญ่มีเนื้อที่เพาะปลูกต่ำกว่า 35 ไร่ ประมาณร้อยละ 33.4 ของชาวไร่ประกอบอาชีพการทำไร่อ้อยไม่เกิน 3 ปี การถือครองที่ดินร้อยละ 25.7 ยังไม่มีหลักฐานเป็นใบสำคัญที่ทางราชการออกให้ ชาวไร่อ้อยมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 1,905 บาท รายจ่ายไร่ละ 1,424.19 บาท อาชีพการทำไร่อ้อยมีลักษณะพิเศษคือ ชาวไร่สามารถรวมกลุ่มกันได้อย่างมั่นคง กลุ่มชาวไร่อ้อยที่มีบทบาทเด่นชัดในมัจจุบันได้แก่สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด การทำไร่อ้อยชาวไร่ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศแห้งแล้ง การขาดแคลนแรงงาน ขาดแคลนเงินทุน และปัญหาราคารับซื้ออ้อยไม่แน่นอน เป็นต้น

สำหรับแหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อยนั้น ชาวไร่ร้อยละ 47.5 กู้เงินจากสถาบันการเงิน และร้อยละ 52.5 กู้เงินจากแหล่งเงินทุนนอกสถาบันการเงิน ระยะเวลาของเงินกู้ไม่เกิน 1 ปี ชาวไร่มีความสามารถในการชำระหนี้ค่อนข้างสูง

Thesis Title            The Granting of Agricultural Credit to Sugar-  
cane Growers by Financial Institutions

Name                    Miss Valapa Parnichkul

Thesis Advisor        Kleo - Thong Hetrakul

Department            Banking and Fiance

Academic Year        1978

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study about the general condition of sugarcane growers and the procedures in granting agricultural credit to sugarcane growers by financial institutions. The research is based on the study of all documents related to the subject, inquired from knowledgeable people in this area such as the sugarcane growers, the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives' officers, commercial banks' officers, the Sugarcane Growers Cooperative Federation Limited's officers and the Sugar Institute's officers.

The first part of the study is to study about the general condition of sugarcane growers such as the size of family, the size of cultivable land, the age and experiences of sugarcane growers, the occupation of land, the grouping of sugarcane growers, income, expenses and other problems of sugarcane farming.

The latter part is to study about the source of funds, the interest rate and security, the loan period, the growers'

ability to pay the debt and the procedures in granting agricultural credit of financial institutions such as the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, commercial banks, cooperatives and agricultural groups. The use of resources from financial institutions is estimated.

From this study, it appears that the average number of members in sugarcane grower families is 7 persons, while the average age of the family head is 48 years old. The plantation area is mostly under 35 rai. About 33.4 percent of growers have been in the business for less than 3 years. As for land-ownership, 25.7 percent of sugarcane growers have not yet been granted any official document. On average earnings amount to 1,905 baht per rai while expenses total 1,424.19 baht per rai. One distinguished feature of sugarcane growers is their ability to form collective groupings, the most notable ones at present being the Federal Association of Sugarcane growers of Thailand and the Sugarcane Growers Cooperative Federation Limited. However, sugarcane growers often face many problems such as dry climate, shortage of manpower, lack of funds and fluctuations in prices of sugarcane, to name but a few.

As regards the source of funds, about 47.5 percent of sugarcane growers obtained credit from financial institutions and the rest from non institutional sources. Maturity periods are less than 1 year and most of the growers are capable of repaying their debts.



### กิติกรรมประกาศ

การวิจัยและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนได้รับความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือแนะนำให้ข้อมูล ตลอดจนข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากบุคคลต่อไปนี้

- |                            |  |
|----------------------------|--|
| คุณวีรศักดิ์ ศิริกุล       | ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร                         |
| คุณวราวิทย์ กุลวงษ์วานิชย์ | ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร<br>สาขากาญจนบุรี        |
| คุณชูศักดิ์ นิเมะทองคำ     | ธนาคารกรุงเทพ จำกัด  |
| คุณอำนวยการ ประดิษฐ์       | บริษัทค้าผลิตภัณฑ์น้ำตาล จำกัด                               |
| คุณชุมพล คอนสกุล           | สำนักผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย                            |
| คุณยวง เกษเกษ              | กองสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์<br>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ |
| คุณสมาน กลิ่นเกลตา         | สำนักงานอ้อยและน้ำตาลทราย                                    |
| คุณพุทธิพร พัฒนานนท์       | สภาหอการค้าไทย   |
| คุณพลชาติ ร่องสวัสดิ์      | สำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐม                                  |

รวมทั้งเกษตรกรกรชาวไร่อ้อย พนักงานธนาคารพาณิชย์ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรกรอีกหลายท่าน ซึ่งไม่ได้กล่าวชื่อนามไว้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูง

อนึ่ง ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ นอกจากจะอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือของ คร. เกดียวทอง เทรระกุล ในการรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนสละเวลามาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ นอกจากนี้ ผู้เขียนได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ประสบความสำเร็จ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และในโอกาสนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ สังวร บัญชาศิลป์ ประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี จิวะมิตร



และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลิตา ลอยกุลนันท์ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ  
ต่าง ๆ ซึ่งถ้าขาดความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์เหล่านี้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้คงจะไม่  
สำเร็จล่วงไปด้วยดี.

วัลภา พานิชย์กุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย . . . . .	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ . . . . .	๗
กิตติกรรมประกาศ . . . . .	๘
รายการตารางประกอบ . . . . .	๙
บทที่ 1 บทนำ . . . . .	1
ความเป็นมาของปัญหา . . . . .	1
วัตถุประสงค์ . . . . .	2
ขอบเขตของการวิจัย . . . . .	2
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย . . . . .	3
วิธีการวิจัย . . . . .	3
บทที่ 2 สถานการณ์การเพาะปลูกอ้อย . . . . .	5
แหล่งปลูกอ้อยในประเทศไทย . . . . .	5
ประสิทธิผลการผลิตอ้อย . . . . .	12
การจำหน่ายผลผลิตของชาวไร่อ้อย . . . . .	13
การชำระเงิ่ราคาอ้อยให้ชาวไร่ . . . . .	15
การกำหนดราคาคอ้อย . . . . .	15
ระบบการซื้อขายอ้อย . . . . .	16
บทที่ 3 สภาพโดยทั่วไปของชาวไร่อ้อย . . . . .	19
ขนาดของครอบครัวและขนาดของที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก . . . . .	19
อายุของชาวไร่และประสบการณ์ในการทำไร่อ้อย . . . . .	21



	ลักษณะการถือครองที่ดิน . . . . .	24
	ฐานะและการรวมกลุ่มของชาวไร่อ้อย . . . . .	27
	รายได้จากการทำไร่อ้อยในแต่ละจังหวัด . . . . .	32
	รายจ่ายในการทำไร่อ้อยของแต่ละจังหวัด . . . . .	34
	เปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายจากการทำไร่อ้อยในแต่ละ จังหวัด . . . . .	37
	ปัญหาในการทำไร่อ้อย . . . . .	38
	ปัญหาในการจำหน่ายอ้อย . . . . .	39
บทที่ 4	แหล่งเงินทุนและภาวะหนี้สินของชาวไร่อ้อย . . . . .	40
	แหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อย . . . . .	40
	อัตราดอกเบี้ย . . . . .	42
	หลักประกัน . . . . .	45
	ระยะเวลาของเงินทุน . . . . .	45
	ความสามารถในการชำระหนี้ . . . . .	45
	การใช้เงินทุน . . . . .	46
	ภาวะหนี้สินของชาวไร่อ้อย . . . . .	48
บทที่ 5	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร . . . . .	52
	การพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตร . . . . .	52
	การพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ . . . . .	62
	การพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของสหกรณ์การเกษตร . . . . .	66
	การพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของกลุ่มเกษตรกร . . . . .	71
	ประเมินผลการกู้เงินจากสถาบันการเงินและนอกสถาบันการ เงิน . . . . .	76

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ . . . . .	80
บรรณานุกรม . . . . .	88
ภาคผนวก . . . . .	91
ประวัติการศึกษา . . . . .	99

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	แหล่งและเนื้อที่ปลูกอ้อยในภาคต่าง ๆ ในปีการเพาะปลูก 2519 - 2520 . . . . .	6
2	เปรียบเทียบเนื้อที่ปลูกอ้อยในภาคต่าง ๆ ในปี 2504-2520	9
3	สถิติพื้นที่ปลูกอ้อย ผลผลิตอ้อยต่อไร่ ผลผลิตน้ำตาลต่ออ้อย 1 ตัน . . . . .	11
4	ราคารับซื้ออ้อยเฉลี่ยทั่วประเทศ . . . . .	16
5	เนื้อที่ทำการเพาะปลูกพืชแต่ละชนิดในปี 2520-2521 . . .	20
6	เนื้อที่เพาะปลูกอ้อย . . . . .	21
7	จำแนกอายุของหัวหน้าครอบครัวชาวไร่อ้อย . . . . .	22
8	จำแนกประสบการณ์ในการทำไร่อ้อย . . . . .	23
9	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของชาวไร่ แยกตามลักษณะการถือครอง ที่ดิน . . . . .	25
10	ลักษณะการถือครองที่ดินของชาวไร่อ้อยในปี 2520 . . . .	26
11	รายชื่อสมาชิกชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด . .	30
12	รายได้จากการปลูกอ้อยในเนื้อที่ 1 ไร่ ของแต่ละจังหวัดในปี การเพาะปลูก 2520-2521 . . . . .	33
13	รายจ่ายในการปลูกอ้อยโดยเฉลี่ยของจังหวัดต่าง ๆ ในปีการ เพาะปลูก 2520-2521 . . . . .	35
14	ค่าใช้จ่ายในการปลูกอ้อย . . . . .	36
15	เปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายจากการทำไร่อ้อยในจังหวัด ต่าง ๆ . . . . .	37
16	แหล่งที่มาของเงินทุนในการทำไร่อ้อย . . . . .	42

## ตารางที่

## หน้า

17	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของชาวไร่ที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ . . . . .	43
18	อัตราดอกเบี้ยจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ . . . . .	44
19	ความสามารถในการชำระหนี้ของชาวไร่ในจังหวัดต่าง ๆ . . . . .	46
20	การใช้เงินกู้ของชาวไร่ที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ . . . . .	47
21	จำแนกหนี้สินของชาวไร่ออกรายจังหวัด (เฉพาะที่สำรวจ) . . . . .	49
22	ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร ระยะสั้นและระยะปานกลางของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร . . . . .	55
23	ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร ระยะยาวของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร . . . . .	59
24	ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร ของธนาคารพาณิชย์ . . . . .	64
25	ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร ของสหกรณ์การเกษตร . . . . .	68
26	ระเบียบในการพิจารณาสินเชื่อเกษตรกร ของกลุ่มเกษตรกร . . . . .	72
27	แหล่งเงินทุนของชาวไร่และอัตราดอกเบี้ย . . . . .	77